

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA
OBOWIAZUJĄCE W SZKOLE PODSTAWOWEJ
IM. RÓŻY KOŁACZKOWSKIEJ W PLISZCZYNIE
ORAZ OSOBY I INSTYTUCJE DO KTÓRYCH MOŻNA ZGŁOSIĆ SIĘ
O WSPARCIE W SYTUACJACH WYMAGAJCYCH POMOCY
PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ I WYCHOWAWCZEJ:

Opracowano na podstawie:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
- Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych,
- Ustawa Karta Nauczyciela z 26 stycznia 1982 r.,
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526,
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487)
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783)
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526)
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z 26 października 1982 r.,
- Ustawa Kodeks Cywilny z 23 kwietnia 1964 r.,
- Ustawa Kodeks Karny z dnia 6 czerwca 1997 r.,
- Ustawa o działaniach antyterrorystycznych z 10 czerwca 2016r.
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6 poz. 69 ze zmianami);
- Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego; Szkoła Podstawowa w Pliszczyńie opracowana przez PrewnentiX D. Wysocki 2014r.
- Grabowska, G. Kowalczyk, J. Pełka – Wysiecka, A. Sileńska, A. Skaza, R. Krzewicka: Program szkolenia z zakresu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży Szczecin 2017

Spis dokumentów:

- Wykaz osób i instytucji do których można zwrócić się o pomoc;
- Opis procedur postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń zewnętrznych;
- Opis procedur postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń wewnętrznych;
- Opis procedur postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń bezpieczeństwa cyfrowego;
- Sposoby postępowania z osobami przewlekłe chorymi, z osobami ze specjalnymi
- potrzebami edukacyjnymi,

Wstęp

W szkole obowiązuje „Szkolny System Bezpieczeństwa”, na który składają się wewnętrzne procedury, regulaminy dostosowane do rzeczywistych potrzeb szkoły oraz wprowadzone ogólne zasady przestrzegania bezpieczeństwa opracowane w oparciu o rekomendowany przez MEN dokument: „Zagrożenia i zalecane działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego uczniów”. Dokument ten został opracowany w ramach prac Departamentu Wychowania i Kształcenia Integracyjnego Ministerstwa Edukacji Narodowej jako zbiór rekomendacji i wytycznych dla dyrektorów szkół i organów prowadzących szkoły, do realizacji począwszy od września 2017 r. Podstawowym dokumentem regulującym prawo szkolne jest Statut Szkoły.

Ogólne warunki zapewniające bezpieczeństwo uczniom na terenie szkoły;

- Teren Szkoły jest monitorowany.
- Szkoła na stałe współpracuje z instytucjami pozaszkolnymi w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniom
- Uczniowie powinni przestrzegać godzin wyjścia/wejścia do Szkoły, godzin pobytu na świetlicy szkolnej
- Ucznia może zwolnić z danej lekcji Dyrektor Szkoły, wychowawca klasy lub nauczyciel, pedagog.
- Opuszczanie miejsca pracy przez nauczyciela (wyjście w trakcie zajęć) jest możliwe pod warunkiem, że Dyrektor wyrazi na to zgodę, a opiekę nad klasą przejmuje inny pracownik Szkoły.
- W razie zaistnienia wypadku uczniowskiego, nauczyciel, który jest jego świadkiem, zawiadamia kierownika, który odpowiada za sprawy bhp w szkole oraz Dyrektora Szkoły.
- Dyrektor Szkoły powiadamia o wypadku zaistniałym na terenie Szkoły pogotowie ratunkowe (w razie potrzeby), rodziców oraz organ prowadzący.
- wypadku śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym powiadamiany jest prokurator i kurator oświaty, a o wypadku w wyniku zatrucia – państwowy inspektor sanitarny.

OSOBY I INSTYTUCJE DO KTÓRYCH MOŻNA ZWRÓCIĆ SIĘ O POMOC:

- Wychowawca/Nauczyciele
- Pedagog szkolny , psycholog
- Dyrektor/wicedyrektor
- Pogotowie Ratunkowe 999
- Policja 997
- Infolinia Policji (połączenie bezpłatne) 800 120 226
- Straż Pożarna 998
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 81 751 00 87
- Poradnia Psychologiczn–Pedagogiczna nr 7 w Lublinie, ul. Karłowicza 4, 81 532 80 78
- Europejski Telefon Alarmowy 112
- Pogotowie Energetyczne 991
- Pogotowie Gazowe 992
- Pogotowie Ciepłownicze 993
- Pogotowie Wodno – Kanalizacyjne 994

- Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego 987
- Telefon Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży 116 111
- Telefon dla Rodziców i Nauczycieli w Sprawie Bezpieczeństwa Dzieci 800 100 100
- Centrum Interwencji Kryzysowej Lublin; probostwo 6a; 81 466 55 46

I. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻEŃ ZEWNĘTRZNYCH:

1. Ewakuacja z budynku szkoły

1.1. Ewakuacją kieruje dyrektor, z-ca dyrektora lub osoba do tego upoważniona.

1.2. Opuszczając budynek należy stosować się do znaków informacyjnych stanowiących o kierunku dróg ewakuacji i wyjściach ewakuacyjnych za szkoły (strzałki na ścianach).

1.3. W trakcie opuszczania budynku należy zadbać o sprawne i szybkie przemieszczanie się uczniów w kierunku wyjść ewakuacyjnych, w miarę możliwości prawą stroną klatki schodowej – umożliwia to swobodne poruszanie się po kondygnacjach służbom ratunkowym np. straż pożarna z węzami gaśniczymi.

1.4. W razie ewakuacji jest bezwzględny zakaz schodzenia do szatni np. celem zabrania odzieży! Ewakuację należy przeprowadzić w przypadku wystąpienia:

- a) zagrożenia pożarowego obiektów,
- b) zagrożenia wybuchu "bomby" (telefoniczna informacja o podłożonym ładunku wybuchowym),
- c) zagrożenie wybuchem gazu budynków sąsiadujących z obiektami szkoły lub katastrofą komunikacyjną w pobliżu obiektów szkolnych,
- d) innych zagrożeń lub w celu przeprowadzenia ćwiczeń (obowiązujące przepisy zobowiązują Dyrektora szkoły do praktycznego sprawdzania warunków ewakuacji co najmniej raz na 2 lata, a zalecają takie sprawdzanie raz do roku).

1.5. Ogólne zasady ewakuacji.

- a) Ścisłe stosować się do przekazywanych zaleceń przełożonych lub prowadzących akcją.
- b) Wyłączyć i zabezpieczyć wszystkie urządzenia elektryczne i gazowe.
- c) Zakończyć pracę sprzętu komputerowego oraz zabezpieczyć dane informatyczne przed dostępem osób niepowołanych.
- d) Przygotować do ewakuacji / zabezpieczyć / ważne wytypowane mienie, dokumenty, pieczęcie, środki finansowe itp.
- e) Pozamykać okna i sprawdzić pomieszczenia czy nie pozostały w nich jakieś osoby.
- f) Osoby wytypowane do działań zabezpieczających ewakuację winny przystąpić do przydzielonych im zadań.
- g) Wszystkie osoby opuszczające szkołę powinny zabrać rzeczy osobiste i przystąpić do ewakuacji postępując zgodnie z zaleceniami i udać się na wyznaczone miejsce zbiórki.
- h) W przypadku pożaru drzwi i okna powinny zostać zamknięte, a klucze pozostawione w drzwiach.
- i) W przypadku skażenia chemicznego drzwi i okna powinny być otwarte.
- j) Nauczyciele/wychowawcy informują woźnego o opuszczeniu klas/sal przez wychowanków.
- k) Nauczyciele/wychowawcy na miejscu ewakuacji, sprawdzają obecność i przekazują informację do Dyrektora Szkoły.
- l) Na miejscu ewakuacji nauczyciel/wychowawca i uczniowie przebywają do czasu otrzymania stosownej informacji, co do powrotu i kontynuacji nauki lub jej zakończenia. W czasie ewakuacji należy kierować się zaistniałą sytuacją przy zachowaniu poniższych zasad:
 - nie przeciskać się w przeciwnym kierunku do ruchu ludzi,
 - izolować pomieszczenia, w których powstał pożar od pozostałych przez zamknięcie drzwi,

- w pierwszej kolejności ewakuować osoby z tych pomieszczeń gdzie występuje realne zagrożenie dla życia i zdrowia oraz osoby niepełnosprawne,
- na poszczególnych odcinkach całej drogi ewakuacji nadzorować ewakuację,
- nie dopuszczać do powstania spiętrzeń, bezwładnego ruchu względnie paniki,
- zachować spokój i opanowanie,
- łagodzić powstającą sytuację napięciowo - nerwową,
- nie dopuścić do powracania pracowników i uczniów w poprzednie miejsca,
- w przypadku zaginięcia osoby natychmiast zgłosić ten fakt pierwszemu napotkanemu strażakowi pytając go o nazwisko,
- udzielić w razie potrzeby pierwszej pomocy przedmedycznej i lekarskiej,
- podporządkować się kierującemu akcją ratowniczą,

1.6. Przydział obowiązków i organizacja działania.

a) Dyrektor szkoły: • Podejmuje decyzję o zakresie ewakuacji. • Nadzoruje działania • Nakazuje powiadomienie specjalistycznych służb ratowniczych. • Nakazuje uruchomienie elementów zabezpieczenia procesu ewakuacji w szczególności: transport, załadunek i ochrona dokumentacji szkoły, zabezpieczenie instalacji gazowej, wodnej i elektrycznej, otwarcie wyjść ewakuacyjnych. • Wprowadza zakaz wejścia i wjazdu na teren Szkoły osób postronnych. • Organizuje akcję ratowniczą. • Zarządza ewakuację samochodów sprzed budynków szkoły. • Określa miejsce deponowania ewakuowanego mienia. • Współdziała ze specjalistycznymi służbami ratowniczymi (PSP, Policja, Pogotowie Ratunkowe, Pogotowie Gazowe itp.) • Projektuje ewakuację i kontroluje proces ewakuacji. • Posiada przy sobie instrukcję bezpieczeństwa.

b) Pracownicy techniczni i administracji: • Informację o zagrożeniu natychmiast przekazują do sekretariatu szkoły osobiście lub za pośrednictwem innego pracownika szkoły. • Wstrzymują wejście na teren szkoły. • Otwierają wyjście ewakuacyjne na podwórze oraz drzwi prowadzące do głównego wyjścia. • Uruchamiają sygnał alarmowy dzwonkiem elektrycznym lub ręcznym. • Sprawdzają pomieszczenia szatni, nie udostępniając ich uczniom. • Pomagają wyprowadzić uczniów na zewnątrz budynku. • Wyłączają, na polecenie dyrektora szkoły (w razie potrzeby bez polecenia), zawór wodny, gazowy i główne bezpieczniki.

c) Nauczyciel sprawujący opiekę: • Sprawuje opiekę tylko nad tą klasą (grupą), z którą prowadzi zajęcia lub z klasą, z którą rozpoczyna zajęcia – jeśli ewakuacji odbywa się w trakcie przerwy. • Ogłasza alarm dla uczniów danej klasy. • Nakazuje zabranie tylko osobistych rzeczy (jedynie w przypadku ataku bombowego, zabieramy torby, plecaki i worki). • Nakazuje i nadzoruje przebieg ewakuacji podopiecznych. • Przekazuje informację o miejscu zbiórki dla danej klasy. • Przelicza stan osobowy klasy (grupy) w chwili opuszczania sali lekcyjnej. • Wychodząc z sali jako ostatni, pozostawiają drzwi domknięte z kluczem w zamku! • Na miejscu zbiórki obowiązkowo sprawdza obecność wśród uczniów, a następnie sprawdza ich stan zdrowia. • W przypadku braku ucznia, należy natychmiast ten fakt zgłosić najbliższemu przedstawicielowi służb ratowniczych. • W przypadku stwierdzenia lub zgłoszenia urazów lub problemów zdrowotnych, należy: doprowadzić ucznia do punktu pomocy, poinformować dyrektora szkoły, udzielić pierwszej pomocy i w razie potrzeby wezwać pogotowie ratunkowe. • Niedozwolone jest zezwolenie na rozejście się uczniów (podopiecznych) do domów, bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców.

d) Nauczyciel niesprawujący opieki: • Wspomaga nauczycieli w kierowaniu uczniów do wyjść. • Kontroluje pomieszczenia inne, niż sale lekcyjne, w których mogą przebywać ludzie, np. toalety. • W miarę potrzeb i możliwości zabierają ze sobą dokumentację szkolną. • Kieruje ruchem osób opuszczających budynek, ze szczególnym uwzględnieniem, aby przebiegał bezpośrednio w kierunku wyjść ewakuacyjnych.

e) Pielęgniarka szkolna: • W zależności od zagrożenia prowadzi punkt pomocy przedmedycznej w gabinecie lub na miejscu zbiórki. • Zabiera ze sobą niezbędną ilość środków i materiałów medycznych.

f) Sekretariat szkoły i księgowość: • Zgodnie z decyzją dyrektora szkoły powiadamia odpowiednie służby ratownicze: Policja 997 Straż Pożarna 998 Pogotowie Ratunkowe 999 Telefon alarmowy kom. 112 Pogotowie Energetyczne 991 Pogotowie Gazowe 992 Pogotowie Ciepłownicze 993 Pogotowie Wod-Kan 994 Woj. Centrum Zarządzania Kryzysowego 987 • Zabezpiecza dokumentację szkoły przed osobami trzecimi i przygotowuje ją na wypadek konieczności ewakuacji. • Zabezpiecza sprzęt komputerowy przed możliwością utraty danych.

2. Wtargnięcie napastnika (terrorysty) do szkoły

2.1. Osoba, która otrzymała informację o ataku terrorystycznym, powiadamia jak najszybciej dyrektora szkoły i policję, podając wszystkie niezbędne informacje.

2.2. Na sygnał ustalonych charakterystycznych dzwonek lub niezwłocznie po wykryciu zagrożenia, pracownik zamyka na klucz drzwi pomieszczenia, w którym przebywa z uczniami.

2.3. Należy trzymać się z daleka od okien i drzwi, położyć na podłodze pod ławkami, ochraniając głowy do czasu odwołania alarmu.

2.4. Nauczyciele powinni zadbać o zachowanie spokoju wśród uczniów w celu uniknięcia paniki, wyciszenie, wyłączenie telefonów.

2.5. W przypadku bezpośredniego zetknięcia z terrorystą należy unikać patrzenia mu w oczy, wykonywać spokojne gesty i stosować się do jego żądań.

3. Znalezienie na terenie szkoły niebezpiecznych materiałów (broni, materiałów wybuchowych, podejrzanego pakunku):

3.1. Pracownik, który znalazł materiały wybuchowe, broń, podejrzaną paczkę powiadamia policję, równocześnie zgłasza wiadomość dyrektorowi szkoły zachowując dyskrecję. Należy podać: lokalizację i opis podejrzanego przedmiotu, który może być ładunkiem wybuchowym, swoje nazwisko oraz numer telefonu, z którego prowadzi się rozmowę z policją.

3.2. Podejrzanym przedmiotom nie wolno otwierać, rozpakowywać ani przenosić. Materiał należy zabezpieczyć przed dostępem osób trzecich do czasu przybycia na miejsce policji.

3.3. Dyrektor ogłasza ewakuację szkoły zgodnie z procedurą ewakuacji oraz stosuje się do wytycznych przyjmującego interwencję policjanta.

3.4. Informacji o zaistnieniu podejrzenia nie należy przekazywać osobom niepowołanym, celem uniknięcia paniki i przeprowadzenia sprawniej akcji ewakuacyjnej.

4. Wypadek skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły:

W SYTUACJI, GDY SZKOŁA ZOSTAŁA SKAŻONA SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ/BIOLOGICZNĄ, A ZAGROŻENIE ZOSTAŁO WYKRYTE NATYCHMIAST LUB SZYBKO PO JEGO POJAWIENIU SIĘ.

Należy wówczas:

1) nie dotykać i nie wąchać podejrzanym przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy

2) aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem

3) pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów

- 4) opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzaną substancji i nie wpuszczać do niego innych osób
- 5) powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję
- 6) zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru - rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń
- 7) natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby - policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia
- 8) jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka
- 9) po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb - policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń
- 10) w obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację
- 11) sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.
- 12) w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry
- 13) przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń - częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji
- 14) powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku
- 15) oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

SYTUACJA, GDY SZKOŁA ZOSTAŁA SKAŻONA SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ/BIOLOGICZNĄ, A ZAGROŻENIE ZOSTAŁO WYKRYTE PÓŹNO, NP. GDY POJAWIŁY SIĘ OBJAWY REAKCJI NA SUBSTANCJĘ LUB/I OGNISKA ZACHOROWAŃ:

Należy wtedy:

- 1) nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy
- 2) powiadomić osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję
- 3) przykryć substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się
- 4) pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów
- 5) opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzaną substancji i nie wpuszczać do niego innych osób
- 6) ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły

- 7) natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia
- 8) w szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny
- 9) oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

5. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POŻARU

- 5.1. Osoba, która zauważyła pożar natychmiast powiadamia dyrektora szkoły, który wzywa straż pożarną, dzwoniąc na numer 998 lub 112 i podając: adres placówki, rodzaj zdarzenia (pożar, wybuch, co się pali), czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego, numer telefonu i nazwisko osoby informującej.
- 5.2. Należy zachować spokój, aby nie doprowadzić do paniki.
- 5.3. Dyrektor lub osoba upoważniona rozpoczyna akcję ewakuacyjną zgodnie z procedurami ewakuacji.
- 5.4. Osoba ustalona przez dyrektora odcina dostęp prądu i gazu i rozpoczyna akcję gaśniczą.
- 5.5. Woźni, dozorczy otwierają wszystkie wyjścia ewakuacyjne.
- 5.6. Po przybyciu straży pożarnej akcję przejmuje dowódca załogi.

II. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTAPIENIA ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH:

1. Procedura postępowania w przypadku agresji słownej (np. wyśmiewanie, obrażanie, ośmieszanie, straszenie, grożenie).

Możliwe działania:

- a) Rozmowa z ofiarą i sprawcą przemocy przeprowadzone przez wychowawcę klasy, w przypadku jego nieobecności przez pedagoga szkolnego (diagnoza problemu).
 - b) Ustalenie sposobu rozwiązania problemu.
 - c) Wybór właściwej sankcji, którą poniesie sprawca w związku z przekroczeniem normy.
 - d) W przypadku powtarzania się zachowań niepożądanych odnotowanie zdarzenia np. w zeszycie kontaktów i zeszycie uwag, dzienniku lekcyjnym powiadomienie pedagoga szkolnego.
- 1.1 W sytuacjach szczególnie przykrych dla ofiary przemocy:
- a) natychmiastowe wezwanie rodzica sprawcy w celu nawiązania współpracy i zmiany zachowania dziecka,
 - b) powiadomienie rodziców ofiary. Udzielenie dziecku wsparcia i pomocy pedagogiczno- psychologicznej
 - c) powiadomienie pedagoga i dyrekcji szkoły,
- 1.2 W przypadku braku poprawy zachowania sprawcy i narastania problemu:
- a) nawiązanie współpracy z rodzicami,
 - b) zorganizowanie zajęć (godzina wychowawcza, ścieżki przedmiotowe, zajęcia pozalekcyjne), podczas których zostanie zdefiniowany problem i wypracowany sposób radzenia sobie z nim w zespole klasowym,
 - c) objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przypadku zaistnienia takiej potrzeby.
 - d) wykonanie przez sprawcę dodatkowego zadania(np. wykonanie plakatu, gazetki ściennej, napisanie referatu).

2. Procedura postępowania w przypadku przemocy fizycznej(pobicie, kopanie, szarpanie, popychanie, plucie, przemoc seksualna i inne):

- a) Rozmowa z ofiarą i sprawcą przemocy przeprowadzona przez wychowawcę klasy, w przypadku jego nieobecności przez pedagoga szkolnego (diagnoza problemu).
 - b) Ustalenie sposobu rozwiązania problemu.
 - c) Wybór właściwej sankcji, którą poniesie sprawca w związku z przekroczeniem normy.
 - d) W przypadku powtarzania się zachowań niepożądanych odnotowanie zdarzenia np. w zeszytach kontaktów i zeszytach uwag, dzienniku lekcyjnym, powiadomienie pedagoga szkolnego.
- 2.1 W sytuacjach szczególnie przykrych dla ofiary przemocy:
- a) wezwanie rodzica sprawcy w celu nawiązania współpracy i zmiany zachowania dziecka,
 - b) powiadomienie rodziców ofiary. Udzielenie dziecku wsparcia i pomocy pedagogiczno - psychologicznej,
 - c) powiadomienie pedagoga i dyrekcji szkoły,
- 2.2 W przypadku braku poprawy zachowania sprawcy i narastania problemu:
- a) nawiązanie współpracy z rodzicami,
 - b) zorganizowanie zajęć (np. zajęcia z wychowawcą, zajęcia pozalekcyjne), podczas których zostanie zdefiniowany problem i wypracowany sposób radzenia sobie z nim w zespole klasowym,
 - c) objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną,
 - d) wykonanie przez sprawcę dodatkowej pracy na rzecz klasy czy szkoły.
- 2.3 W przypadku ucznia - sprawcy czynu karalnego (lub czynu u dużym negatywnym wydźwięku społecznym):
- a) niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego,
 - b) ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
 - c) przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi pod opiekę,
 - d) udzielenie ofierze wsparcia i pomocy pedagogiczno - psychologicznej,
 - e) powiadomienie rodziców uczniów - sprawcy oraz ofiary,
 - f) niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
 - g) zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozbój na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).
- 2.4 W przypadku przemocy w rodzinie narzędziem wspomagającym może być Niebieska Karta,
- 2.5 W przypadku podejrzenia przestępstwa na tle seksualnym dyrektor szkoły zawiadamia policję, prokuraturę.

3. Procedura w przypadku samowolnego oddalenia się dziecka z lekcji, szkoły:

- a) Nauczyciel zaznacza nieobecność ucznia w dzienniku,
- b) Uzyskuje od uczniów informację na temat przyczyn nieobecności ucznia;
- c) Informację o nieobecności ucznia przekazuje do sekretariatu szkoły np. telefonicznie, za pośrednictwem pracownika szkoły;

- d) Dyrektor szkoły zarządza poszukiwanie ucznia na terenie szkoły i w bezpośrednim otoczeniu, powiadamia rodziców.
- e) Nauczyciel sporządza notatkę służbową.

4. Procedura postępowania w przypadku wagarów, uchylania się dziecka od realizacji obowiązku szkolnego:

4.1 Jeśli wychowawca stwierdzi godziny nieusprawiedliwione w terminie statutowym, wówczas:

- a) Przy jednorazowej sytuacji przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z rodzicem (może być to informacja telefoniczna) i rozmawia z uczniem po jego powrocie do szkoły.
- b) Przy kolejnych nieobecnościach wychowawca pisemnie informuje rodzica i zaprasza rodzica do szkoły celem omówienia problemu w obecności pedagoga i ucznia.
- c) Przy braku poprawy oraz wyczerpaniu wszelkich działań ze strony wychowawcy w kontaktach z rodzicem, poinformowanie dyrektora szkoły o problemie.
- d) Dyrektor szkoły podejmuje czynności prawne zmierzające do zastosowania środka egzekucyjnego (upomnienie, tytuł wykonawczy i wniosek o wszczęcie egzekucji).

4.2 W sytuacji, kiedy nauczyciel poweźmie informację o samowolnym opuszczeniu przez ucznia zajęć szkolnych powinien:

- a) bezzwłocznie telefonicznie powiadomić o tym rodziców (powiadomienie może odbyć się za pośrednictwem sekretariatu szkoły, do którego nauczyciel np. przekazuje pisemną informację),
- b) powiadomić wychowawcę klasy i dyrekcję szkoły.

5. Procedura postępowania w przypadku kradzieży, zniszczenia mienia w szkole:

5.1 Dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona po otrzymaniu informacji kradzieży, zniszczeniu mienia podejmuje próbę ustalenia okoliczności zdarzenia. Powiadamia rodziców ucznia poszkodowanego.

5.2 W przypadku ustalenia sprawcy powiadamia jego rodziców oraz przeprowadza rozmowę podczas której ustala się konsekwencje wobec sprawcy oraz formy zadośćuczynienia poszkodowanemu, ewentualnie powiadomienie policji. W przypadku powtarzających się kradzieży powiadomienie sądu rodzinnego.

6. Procedura w przypadku wymuszania, wyłudzenia:

Jeżeli uczeń, rodzic, nauczyciel, zgłaszają problem, wychowawca wspólnie z pedagogiem ustalają okoliczności, ofiarę i sprawcę przemocy, ponieważ w świetle prawa są to czyny karalne.

- a) Powiadomienie niezwłocznie dyrekcji szkoły.
- b) Powiadomienie rodziców osoby pokrzywdzonej oraz objęcie jej opieką w celu zapewnienia bezpieczeństwa. Udzielenie dziecku pomocy pedagogiczno - psychologicznej.
- c) Powiadomienie rodziców sprawcy, z którymi nawiązuje kontakt w celu zmiany postawy dziecka. W rozmowie uczestniczy pedagog szkolny (w zależności od okoliczności w rozmowie może uczestniczyć przedstawiciel policji).
- d) W przypadku, gdy nie jest znany sprawca, dyrektor szkoły zawiadamia policję.
- e) W przypadku powtarzających się zachowań - powiadomienie Sądu Rodzinnego i Policji.

7. Procedura postępowania w przypadku zachowań autodestruktywnych, w tym próby samobójcze:

7.1 Pracownik szkoły informuje kompetentną osobę np. psychologa, pedagoga, dyrektora jeżeli zauważy niepokojące zachowania np. świadczące o obecności myśli samobójczych, samookaleczenia, zaburzenia odżywiania, inne sygnały świadczące o kryzysie emocjonalnym.

7.2 Kompetentna osoba np. psycholog, pedagog podejmuje kontakt z danym uczniem.

Zadaniem wyznaczonej kompetentnej osoby jest przyporządkowanie zachowania do jednej z trzech kategorii oraz podjęcie odpowiednich działań w razie potrzeby. Oto te kategorie:

- a) Problem nie znaczący wiele bądź już rozwiązany. W takiej sytuacji nie trzeba podejmować żadnych kroków, jedynie zachęcić ucznia do kontaktu w przypadku pojawienia się jakiś trudności;
- b) Problem oceniany jako ważny i wymagający dalszych interwencji. Ta kategoria obejmuje zaburzenia odżywiania i samouszkodzenia umiarkowane. W takiej sytuacji należy:
 - poinformować rodzica na temat zaobserwowanego zachowania,
 - zapewnić rodzica, że uczeń otrzymał wsparcie,
 - zaznaczyć, że ucznia nie spotkają żadne negatywne konsekwencje w związku z tą sytuacją,
 - zasugerować rodzicom potrzebę dalszej pomocy i pokazać różne możliwości np. poradnia psychologiczno-pedagogiczna, poradnia zdrowia psychicznego,
 - jeżeli rodzic nie będzie wykonywał żadnych działań w tym kierunku, mimo wyraźnego opisu sytuacji i skutków, należy postępować tak, jak w przypadku zaniedbania lub wykorzystywania dziecka przez rodzica;
- c) problem mogący skutkować bezpośrednim zagrożeniem dla zdrowia lub życia, wymagający bezzwłocznej interwencji, np. skrupulatnie zaplanowane lub już podjęte próby samobójcze lub przedawkowanie leków. W takiej sytuacji należy:
 - bezzwłocznie zadzwonić po pogotowie ratunkowe i zawiadomić policję,
 - poinformować rodziców,
 - zapewnić stałą obecność osoby dorosłej z uczniem,
 - udzielenie (w razie potrzeby) pierwszej pomocy,
 - dyrektor zawiadamia organ nadzoru pedagogicznego,

8. Procedura w przypadku śmierci samobójczej dziecka na terenie szkoły i poza nią:

8.1 Dyrektor szkoły niezwłocznie kontaktuje się w przypadku śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły ze:

- służbami medycznymi,
- rodzicami,
- policją, prokuraturą,
- organem nadzoru pedagogicznego i organem prowadzącym szkołę.

8. 2. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców o wydarzeniu. Organizuje i udziela pomocy służbom ratowniczym i policji w przypadku ich działań.

8. 3. Wyznacza osobę odpowiedzialną do kontaktów z mediami.

8. 4. Podejmuje decyzje o dalszej pracy szkoły w danym dniu.

8. 5. Organizuje interwencję grupową dla uczniów i nauczycieli.

8.6. Dyrektor szkoły podejmuje następujące działania w sytuacji śmierci samobójczej poza szkołą:

- powiadamia nadzór pedagogiczny i nadzór organu prowadzącego szkołę,
- organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli.

9. Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego i innych środków audiowizualnych (np. MP3, aparat foto,) na zajęciach lekcyjnych:

9.1. Nakaz wyłączenia „aparatu”, powiadomienie o zdarzeniu wychowawcy.

9.2 W przypadku powtarzania się sytuacji: powiadomienie rodzica, nałożenia na sprawcę kary.

10. Procedura postępowania wobec uczniów palących papierosy/e-papierosy (będących w posiadaniu e- papierosa lub jego elementów):

10.1 Zgłoszenie wychowawcy klasy.

10.2 Wychowawca powiadamia rodziców ucznia o zdarzeniu.

10.3 Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę dyscyplinującą i profilaktyczną z uczniem informując go o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych palenia tytoniu przez nieletnich oraz zobowiązuje ucznia do podpisania oświadczenia o zaniechaniu palenia tytoniu.

10.4 W razie powtarzających się przypadków palenia tytoniu przez ucznia, wychowawca klasy zobowiązuje go do przygotowania referatu nt. szkodliwości palenia tytoniu lub wykonania gazetki ściennej na ten temat.

10.5 W przypadku niezaprzestania palenia tytoniu przez ucznia wychowawca klasy w porozumieniu z pedagogiem i psychologiem szkolnym organizuje spotkanie z rodzicami ucznia oraz nakłada na ucznia stosowne kary.

11. Procedura postępowania wobec podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki:

11.1 Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.

11.2 Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wzywa Policję.

11.3 Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

12. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest pod wpływem alkoholu/narkotyków/dopalaczy:

12.1 Odizolowanie ucznia od reszty klasy/grupy, zapewnienie stałej obecności przy uczniu osób z personelu szkoły i uniemożliwienie kontaktu z innymi osobami,

12.2 Ustalenie (jeśli to możliwe) okoliczności odurzenia się ucznia (co zażył, od kogo nabył środek odurzający itp.)

12.3 Powiadomienie dyrektora. Przekazanie dyrektorowi informacji dot. okoliczności zdarzenia (w przypadku nieobecności dyrektora dalsze czynności nauczyciel podejmuje samodzielnie)

12.4 Wezwanie pomocy medycznej/zawiadomienie rodziców

UWAGA! W przypadku braku możliwości skontaktowania się z opiekunami dziecka, należy zapewnić udział nauczyciela, wychowawcy, pedagoga szkolnego, dyrekcji. Gdy istnieją okoliczności wskazujące na bezpośrednie zagrożenie zdrowia lub życia dziecka, należy wezwać pogotowie ratunkowe oraz powiadomić rodziców/opiekunów dziecka. Gdy nie zachodzą w/w okoliczności należy rozważyć możliwość "dowiezienia wspólnie z rodzicem /opiekunem) dziecka do najbliższej placówki służby zdrowia, m.in. w celu poddania ucznia badaniom przy pomocy specjalistycznych urządzeń (alkomatu, testerów narkotykowych itp.)

12. 5 Zawiadomienie policji.

Policję należy powiadomić w każdym przypadku, kiedy zachowanie ucznia wskazuje, iż jest on pod wpływem narkotyków/alkoholu, przy czym w sytuacji, gdy uczeń swoim zachowaniem stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia swojego lub innych osób, należy powiadomić Policję i jednocześnie wezwać pogotowie ratunkowe.

13. Procedura postępowania w przypadku osób dorosłych będących pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających na terenie szkoły:

13.1 Na terenie szkoły nie może przebywać osoba będąca pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

13.2 Każdy pracownik szkoły ma obowiązek interweniowania w sytuacji, gdy na teren szkoły wejdzie osoba znajdująca się pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających. W takiej sytuacji pracownik szkoły powinien:

- Grzecznie ale stanowczo poprosić osobę będącą pod wpływem alkoholu lub innych środków o opuszczenie terenu szkoły.
- W przypadku napotkania oporu, zawiadomić Dyrektora szkoły i wzywać Policję.

13.3 Nie dopuszcza się przekazania dziecka pod opiekę osobie będącej pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających. W takiej sytuacji należy:

- Zawiadomić wychowawcę ucznia lub Dyrektora szkoły.
- Wychowawca lub Dyrektor szkoły wzywa w trybie natychmiastowym drugiego rodzica lub opiekuna.
- Jeżeli niemożliwe jest skontaktowanie się z rodzicem lub opiekunem, wzywa się Policję.
- Próba odbioru dziecka przez rodzica pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających może być przyczyną powiadomienia OPS w kierunku sprawdzenia prawidłowości wypełniania funkcji opiekuńczych.

14. Procedura postępowania w przypadku wszawicy:

14.1 Rodzice powinni pisemnie wyrazić zgodę na dokonywanie w przypadku uzasadnionym przeglądu czystości skóry głowy dziecka.

14.2 Rodzice dziecka winni być powiadomieni o terminie planowanej kontroli higienicznej poprzez wywieszenie stosownej informacji na tablicy ogłoszeń w kącie dla rodziców .

14.3 Pielęgniarka dokonuje kontroli czystości skóry głowy wszystkich dzieci w klasie/grupie z zachowaniem zasady intymności (nie informuje o wyniku pozostałych osób).

14.4 Pielęgniarka zawiadamia rodziców dzieci, u których stwierdzono wszawicę o

konieczności podjęcia niezwłocznie zabiegów higienicznych skóry głowy. W razie potrzeby instruuje rodziców o sposobie działań, informuje też o konieczności poddania się kuracji wszystkich domowników i monitoruje skuteczność działań, jednocześnie informuje dyrektora przedszkola o wynikach kontroli i skali zjawiska

14.5 Aby skutecznie wyeliminować wszawicę, na czas kilkudniowej kuracji należy dziecko odizolować od grupy/klasy, tj. pozostawić w domu.

14.6 W sytuacji stwierdzenia nieskuteczności zalecanych działań, małej lub braku współpracy rodzica ze szkołą pielęgniarka zawiadamia o tym dyrektora w celu podjęcia bardziej radykalnych kroków (zawiadomienie ośrodka pomocy społecznej o konieczności wzmożenia nadzoru nad realizacją funkcji opiekuńczych przez rodziców dziecka oraz udzielenia rodzinie potrzebnego wsparcia).

15. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia na terenie szkoły zagrożenia niebezpieczną chorobą zakaźną:

15.1. Po otrzymaniu np. od rodziców informacji o podejrzeniu niebezpiecznej choroby zakaźnej u ucznia należy powiadomić o tym fakcie dyrektora szkoły.

15.2. Dyrektor ustala z dyżurującym inspektorem sanitarnym sposób postępowania.

16. Procedura postępowania w wyniku stwierdzenia wypadku:

16. 1 Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia:

- a) niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę udzielając pierwszej pomocy,
- b) wzywa pogotowie, jeżeli zaistnieje taka potrzeba,
- c) niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.

16.2 Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – prosi o nadzór nad swoimi uczniami nauczyciela uczącego w najbliższej sali.

16.3 O każdym wypadku dyrektor szkoły lub nauczyciel pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia. Fakt ten powiadamiający dokumentuje wpisem w dzienniku zajęć podając datę i godzinę powiadomienia matki/ojca ucznia o wypadku.

16.4 Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zdrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, nauczyciel lub dyrektor powiadamiając rodzica o zdarzeniu ustala z nim:

- potrzebę wezwania pogotowia,
- potrzebę wcześniejszego przyjścia rodzica,
- godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia

16.5 Informację o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć.

16.6 W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) nauczyciel lub dyrektor szkoły wzywa pogotowie ratunkowe.

16.7 O każdym wypadku dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracującego ze szkołą pracownika służby bhp.

16.8 O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.

16.9 O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

16. 10 Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.

16. 11 Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

16.12 Dyrektor szkoły powołuje członków zespołu powypadkowego:

- a) w skład zespołu wchodzi współpracujący ze szkołą pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz pracownik szkoły przeszkolony w zakresie bhp,
- b) jeżeli w składzie zespołu nie może uczestniczyć pracownik służby bhp, w skład zespołu wchodzi dyrektor szkoły oraz pracownik szkoły przeszkolony w zakresie bhp,
- c) w składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty,
- d) przewodniczącym zespołu jest pracownik służby bhp, a jeżeli nie ma go w składzie zespołu, przewodniczącym zespołu spośród pracowników szkoły wyznacza dyrektor,

16. 13 Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową:

- przesłuchuje poszkodowanego ucznia (w obecności rodzica lub wychowawcy/pedagoga/psychologa szkolnego)
- sporządza protokół przesłuchania,
- przesłuchuje świadków wypadku i sporządza protokoły przesłuchania; jeżeli świadkami są uczniowie – przesłuchanie odbywa się w obecności wychowawcy lub pedagoga/psychologa szkolnego, a protokół przesłuchania odczytuje się w obecności ucznia – świadka i jego rodziców,
- sporządza szkic lub fotografię miejsca wypadku,
- uzyskuje pisemne oświadczenie nauczyciela, pod opieką którego uczeń przebywał w czasie, gdy zdarzył się wypadek,
- uzyskuje opinię lekarską z opisem doznanych obrażeń i określeniem rodzaju wypadku,
- sporządza protokół powypadkowy,
- protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor szkoły

16. 14 Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają ten fakt podpisem w protokole,

Organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek,

16.15 Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w szkole,

16.16 W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, którym doręczono protokół, mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu (są o tym informowani przy odbieraniu protokołu), zastrzeżenia składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub na piśmie przewodniczącemu zespołu. Zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności

niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego

16.17 Sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiał dowodowy zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący

16.18 Po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący szkołę może zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych, powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.

16.19 Dyrektor szkoły prowadzi rejestr wypadków wg wzoru określonego w rozporządzeniu MENiS w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

16.20 Dyrektor szkoły omawia z pracownikami okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.

III. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻEŃ BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO:

1. Dostęp do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych.
2. Cyberprzemoc.
3. Naruszenia prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku dziecka i pracownika szkoły.
4. Zagrożenia dla zdrowia dzieci w związku z nadmiernym korzystaniem z Internetu.
5. Nawiązywanie niebezpiecznych kontaktów w Internecie – uwodzenie, zagrożenie pedofilią.
6. Seksting, prowokacyjne zachowania i aktywność seksualna jako źródło dochodu osób nieletnich.
7. Bezkrytyczna wiara w treści zamieszczone w Internecie, nieumiejętność odróżnienia treści prawdziwych od nieprawdziwych, szkodliwość reklam.
8. Łamanie prawa autorskiego.

Standardową procedurę reakcji w przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa cyfrowego prezentuje schemat 1:

Rozmowa uczestnika zdarzenia z dyrekcją szkoły	powiadomienie rodzica/opiekuna poszkodowanego dziecka	działania wychowawcze i wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy	powiadomienie policji/sądu rodzinnego w przypadku naruszenia prawa	udzielenie uczestnikom zdarzenia wsparcia psychologicznego
--	---	---	--	--

schemat: Standard procedury reakcji na zagrożenie bezpieczeństwa cyfrowego Źródło: Agnieszka Wrońska, Zuzanna Polak, Standard bezpieczeństwa online placówek oświatowych, str.25 NASK, 2015

Działania szkoły adresowane do instytucji i organizacji zewnętrznych są niezbędne w przypadku naruszenia przepisów prawa przez uczniów lub osoby spoza szkoły. Pośród nich należy wyróżnić szczególnie współpracę z:

- Policją i sądem rodzinnym,
- służbami społecznymi i placówkami specjalistycznymi,
- dostawcami usług internetowych oraz operatorami telekomunikacyjnymi.

IV. Sposoby postępowania w przypadku dziecka przewlekle chorego:

Dzieci z chorobą przewlekłą wymagają szczególnej uwagi ze strony nauczyciela, psychologa i lekarza, a nierzadko systematycznej i zorganizowanej pomocy ze strony różnych instytucji wspomagających dziecko i jego rodzinę, takich jak: szpital, przychodnia zdrowia, poradnie psychologiczne, szkoła, pracownicy socjalni, kościół i inni.

4.1 Obowiązki nauczyciela:

a) Stany nagłe

W sytuacjach nagłych, gdy stan zdrowia dziecka wymaga natychmiastowej interwencji lekarskiej nauczyciel, dyrektor szkoły lub inny pracownik szkoły zobowiązani są do podjęcia działań pomocy przedmedycznej w zakresie posiadanych umiejętności oraz wezwania karetki pogotowia ratunkowego. Jednocześnie, obowiązkiem tych osób jest zawiadomienie rodziców.

b) Inne problemy zdrowotne zgłaszane przez uczniów

W przypadkach, gdy uczeń zgłasza wystąpienie problemu zdrowotnego, który nie zagraża jego życiu ani bezpieczeństwu (np. dolegliwości bólowe), należy zawiadomić rodziców i zobligować ich do natychmiastowego odebrania dziecka ze szkoły i zasięgnięcia porady lekarskiej, która wyjaśni przyczynę dolegliwości.

c) Podawanie leków uczniom z chorobą przewlekłą

W odniesieniu do ucznia z chorobą przewlekłą, kiedy występuje konieczność stałego podawania mu leków w szkole, rodzice dziecka (przed przyjęciem go do placówki) zobowiązani są do przedłożenia informacji:

⇒ na jaką chorobę dziecko choruje?

⇒ jakie leki na zlecenie lekarza zażywa (nazwa leku, sposób dawkowania)

4.2 W przypadku braku pielęgniarki - w sytuacji, gdy stan zdrowia dziecka wymaga podania leku lub wykonania innych czynności (np. kontroli poziomu cukru we krwi u dziecka chorego na cukrzycę; podawanie leku drogą wziewną dziecku choremu na astmę) - czynności te mogą wykonywać również inne osoby (w tym: samo dziecko, rodzic, nauczyciel), jeżeli odbyły przeszkolenie w tym zakresie. Osoby przyjmujące zadanie muszą wyrazić na to zgodę. Delegowanie przez rodziców uprawnień do wykonywania czynności związanych z podawaniem leków wymaga złożenia:

- pisemnej prośby o podawanie leku,
- zalecenia lekarskiego, zawierającego dokładną instrukcję dawkowania oraz sposobu podania leku,
- podpisu rodzica,
- pisemnej zgody nauczyciela, który podejmuje się tego zadania (załącznik).

Osoby przyjmujące zadanie mogą nie wyrazić zgody, kierując się np. brakiem możliwości podania leku w zalecanej formie.

4.3 Główne sposoby pomocy przewlekle choremu dziecku możliwe do zrealizowania na terenie szkoły :

- a) Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego oraz zaufania do grupy i nauczyciela.
- b) Pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie samodzielności oraz nowych umiejętności.
- c) Budowanie przyjaznych relacji w zespole klasowym, zapobieganie konfliktom.
- d) Uwrażliwienie dzieci zdrowych na potrzeby i przeżycia dziecka chorego.
- e) Uwrażliwienie dziecka chorego na potrzeby i przeżycia innych dzieci.

- f) Motywowanie do kontaktów i współdziałania z innymi dziećmi. Wzmacnianie poczucia własnej wartości.
- g) Dostarczanie wielu różnorodnych możliwości do działania i osiągania sukcesów.
- h) Motywowanie do aktywności.
- i) Pomoc w nadrobieniu zaległości szkolnych,
- j) Dostosowanie wymagań do aktualnych możliwości psychofizycznych dziecka.
- k) Zachęcanie dziecka do tworzenia planów i myślenia o przyszłości oraz pomaganie w ich realizacji.
- l) udzielanie dziecku wsparcia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- m) współpraca szkoły z rodzicami,

4.4 Dziecko z astmą:

a) Nakazy

- częste wietrzenie sal lekcyjnych,
- ćwiczenia fizyczne należy zaczynać od rozgrzewki;
- w przypadku wystąpienia u dziecka objawów duszności należy: przerwać wykonywanie wysiłku i pozwolić dziecku zażyć środek rozkurczowy (dziecko powinno mieć lek przy sobie).

b) Zakazy

- chorzy uczniowie nie powinni uczestniczyć w pracach porządkowych,
- dzieci uczulone na zarodniki grzybów pleśniowych nie powinny uczestniczyć w organizowanych akcjach sprzątania liści w parkach, terenach zielonych wokół szkoły oraz lekcjach wychowania fizycznego organizowanych na świeżym powietrzu;
- w okresie pylenia roślin, dzieci z pyłkowicą nie mogą wykonywać ćwiczeń na wolnym powietrzu, jeżeli uczestniczą, opiekun grupy powinien sprawdzić czy dziecko jest zaopatrzone w odpowiednie leki,
- astma oskrzelowa wyklucza biegi na długich dystansach wymagających długotrwałego, ciągłego wysiłku,

c) Ograniczenia:

- uczeń z astmą może okresowo wymagać ograniczenia aktywności fizycznej i dostosowania ćwiczeń do stanu zdrowia;
- dziecko uczulone na pokarmy powinno mieć adnotacje od rodziców co może jeść w sytuacjach, które mogą wywołać pojawienie się objawów uczulenia, np. wigilia klasowa, spożywanie posiłków w stołówce szkolnej,

d) Obszary dozwolone i wskazane dla dziecka:

- dzieci chore na astmę powinny uczestniczyć w zajęciach wychowania fizycznego. Dobrze dobrany wysiłek fizyczny np. trening interwałowy poprawia pojemność płuc i wydolność organizmu, dzięki czemu wysportowane dziecko lepiej znosi okresy zaostrzeń choroby;
- uczeń z astmą nie powinien być trwale eliminowany z zajęć wychowania fizycznego — zwolnienia od lekarza prowadzącego powinny pojawiać się tylko sporadycznie;
- dzieci z astmą mogą uprawiać biegi krótkie, a także gry zespołowe: siatkówka, piłka nożna, ręczna, koszykówka, gdzie intensywny krótkotrwały wysiłek jest przeplatany chwilami odpoczynku (forma treningu interwałowego);
- dzieci z astmą mogą uprawiać gimnastykę i pływanie;
- dzieci z astmą mogą uprawiać większość sportów zimowych (narciarstwo, saneczkarstwo, łyżwiarstwo figurowe), a także tenis stołowy, jazdę na rowerze, sporty walki.

- Dzieciom bardzo źle tolerującym wysiłek fizyczny zalecane są sporty rekreacyjne takie jak strzelectwo, łucznictwo oraz szachy.

4.5 Dziecko z padaczką:

a) W czasie napadu:

należy:

- Zachować spokój,
- Ułożyć pacjenta w pozycji bezpiecznej na boku, z twarzą skierowaną lekko ku podłozu, aby umożliwić swobodny wyciek śliny,
- Zabezpieczyć przed możliwością urazu: zdjąć okulary, podłożyć coś miękkiego pod głowę,
- Asekurować w czasie napadu i pozostać z chorym do odzyskania pełnej świadomości.

b) Nie wolno:

- Podnosić pacjenta,
- Krępować ruchów pacjenta,
- Wkładać choremu czeokolwiek między zęby
- lub do ust (leki, „coś do popicia”),

4.6 Dziecko z cukrzycą:

a) Objawy hipoglikemii – niedocukrzenia:

- bladość skóry,
- nadmierna potliwość,
- drżenie rąk, ból głowy, ból brzucha,
- tachykardia (szybkie bicie serca),
- uczucie silnego głodu/wstręt do jedzenia,
- osłabienie, zmęczenie, problemy z koncentracją, niemożność skupienia się i zapamiętania,
- chwiejność emocjonalna, nadpobudliwość, niepokój,
- nietypowe dla dziecka zachowanie / nagła zmiana nastroju, napady agresji lub wesołkowatości przypominające stan upojenia alkoholowego,
- ziewanie/senność, zaburzenia mowy, widzenia i równowagi,
- zmiana charakteru pisma,
- uczeń staje się niegrzeczny, a nawet agresywny,
- uczeń nielogicznie odpowiada na zadawane pytania,
- kontakt ucznia z otoczeniem jest utrudniony lub uczeń traci przytomność (śpiączka),
- drgawki.

b) Postępowanie przy hipoglikemii:

- oznaczyć glikemię na glukometrze (potwierdzić niedocukrzenie),
- podać węglowodany proste: 5 — 15 gramów (najszybciej poziom cukru we krwi podniesie: ½ szklanki coca-coli lub soku owocowego, 3 kostki cukru rozpuszczone w ½ szklanki wody lub herbaty, glukoza w tabletkach lub w płynie, miód) — to bardzo ważne, gdyż rozpuszczona glukoza zacznie się wchłaniać już ze śluzówki jamy ustnej i szybko podniesie poziom glukozy we krwi.
- zawsze należy ponownie oznaczyć glikemię po 10 — 15 minutach, aby upewnić się, że nasze działania były skuteczne i poziom glikemii podnosi się. Jeżeli wartości glikemii się podnoszą, można dziecku podać kanapkę (węglowodany złożone) lub przyspieszyć spożycie planowanego na później posiłku oraz ograniczyć aktywność fizyczną. zawsze należy dążyć do ustalenia przyczyny niedocukrzenia.

- Jeśli u dziecka z cukrzycą występują objawy wskazujące na niedocukrzenie, a nie ma pod ręką glukometru, aby to potwierdzić — postępuj tak, jak w przypadku potwierdzonej hipoglikemii.

Hipoglikemia ciężka (dziecko jest nieprzytomne, nie ma z nim żadnego kontaktu, nie reaguje na żadne bodźce, może mieć drgawki). Dziecku, które jest nieprzytomne **NIE WOLNO PODAWAĆ NICZEGO DO PICIA ANI DO JEDZENIA DO UST!**

(istnieje ryzyko, że się zachłyśnie lub udusi).

Co należy zrobić:

ułożyć dziecko na boku,

wstrzyknąć domięśniowo glukagon. Zastrzyk z glukagonem – jest to zastrzyk ratujący życie, wezwać pogotowie ratunkowe,

skontaktować się z rodzicami dziecka,

po podaniu glukagonu dziecko powinno odzyskać przytomność po kilkunastu minutach.

Glukagon to hormon wytwarzany u każdego człowieka w komórkach alfa w trzustce.

Przeciwnie do insuliny, w wyniku jego działania dochodzi do wzrostu stężenia glukozy we krwi, dopiero, gdy dziecko odzyska przytomność i będzie w dobrym kontakcie można mu podać węglowodany doustnie (sok, coca-cola, tabletki glukozy).

Pamiętaj!

Jeżeli dziecko z cukrzycą zostanie znalezione nieprzytomne — z niewiadomych przyczyn — należy zawsze podejrzewać, że ma ciężkie niedocukrzenie i postępować jak opisano powyżej!

Postępowanie w hipoglikemii u dzieci leczonych pompą:

- zatrzymaj pompę,
- zmierz glikemię na glukometrze (potwierdź hipoglikemię),
- jeżeli dziecko z cukrzycą jest przytomne, podaj doustnie 5—15 gramów węglowodanów prostych (sok owocowy — soczek w kartoniku 200 ml zawiera ok. 2 WW czyli 20 gramy węglowodanów, cukier rozpuszczony w wodzie, miód), odczekaj 10—15 minut i zbadaj ponownie poziom glukozy we krwi - jeżeli nie ma poprawy,
 - podaj ponownie cukry proste (5—15 gramów, soczek owocowy w kartoniku posiada ok. 2 gramy).
 - Jeżeli objawy ustąpią i kontrolny pomiar glikemii wskazuje na podnoszenie się stężenia glukozy, włącz pompę i podaj kanapkę lub inne węglowodany złożone, jeżeli dziecko z cukrzycą jest nieprzytomne lub ma drgawki, ułóż je w pozycji bezpiecznej (na boku), podaj domięśniowo zastrzyk z glukagonu i wezwij karetkę pogotowia.

c) Objawy hiperglikemii (wysoki poziom cukru we krwi):

- wzmożone pragnienie (polidypsja) oraz potrzeba częstego
- oddawania moczu (poliuria),
- rozdrażnienie, zaburzenia koncentracji, złe samopoczucie, osłabienie, przygnębienie, apatia.

Jeśli do ww. objawów dołączają: ból głowy, ból brzucha, nudności i wymioty, ciężki oddech (tzw. „oddech kwasicy”), może to świadczyć o rozwoju kwasicy cukrzycowej. Należy wtedy bezzwłocznie: zbadać poziom glukozy na glukometrze, sprawdzić czy w moczu obecna jest glukoza i ciała ketonowe, skontaktować się z pielęgniarką oraz rodzicami.

Co robić podczas hiperglikemii:

W przypadku znacznej hiperglikemii ważne są trzy elementy: podanie insuliny, uzupełnianie płynów oraz samokontrola.

Insulina

Jeśli poziom glukozy we krwi wynosi więcej niż 250 mg% uczeń powinien otrzymać dodatkową dawkę insuliny, tak zwaną dawkę korekcyjną, w celu obniżenia zbyt wysokiego poziomu glukozy. Ilość insuliny, którą należy podać w celu obniżenia poziomu glukozy jest indywidualna dla każdego chorego dziecka. Rodzice powinni przekazać Wychowawcy pisemną informację na ten temat. Sposób podania insuliny jest zależny od metody leczenia. Dziecko leczone przy pomocy wstrzykiwaczy — poda insulinę penem (podskórna iniekcja), dziecko leczone przy pomocy pompy — poda insulinę poprzez wciśnięcie odpowiednich przycisków znajdujących się na pompie. Małe dzieci wymagają wtedy szczególnej kontroli, sprawdzenia czy wprowadziły odpowiednią dawkę insuliny!

Uzupełnianie płynów i samokontrola

Dziecko powinno dużo pić (ilość płynów zależy od wieku!),

Rodzic powinien przekazać osobie upoważnionej pisemną informację ile jednostek insuliny należy podać jako dawkę korekcyjną, w zależności od stopnia hiperglikemii. W przypadku dziecka leczonego za pomocą pompy, aby pokazać jak podaje się bolus korekcyjny (procedura zależy od rodzaju pompy).

4.7 Dziecko z ADHD (zespołem hiperkinetycznym):

- a) Poznać specyfikę zachowania dziecka.
- b) Wprowadzić oddziaływania „ułatwiające” (na przykład: w przypadku braku podręcznika umożliwić dziecku skorzystanie z innego, poprosić rodziców o dopilnowanie żeby zabierało potrzebne rzeczy).
- c) Wprowadzić system nagród ukierunkowany na całą klasę (na przykład: zwolnić z jednego zadania domowego dzieci, które przyniosły podręcznik).
- d) Upewnić się, że oddziaływania ułatwiające i nagrody są stosowane.
- e) Stworzenie stałej struktury lekcji
- f) Krótkie polecenia (Podawanie notatek w punktach, częste zmienianie rodzaju zadań.
- g) częste przypominanie instrukcji, skracanie czasu wykonywania poszczególnych zadań, częste przerwy śródlekcyjne w postaci ćwiczeń fizycznych, wykorzystywanie wszelkiego rodzaju „przyciągaczy” uwagi — kolorowych flamastrów, kredek, naklejek itp., dopilnowanie wpisania zadania domowego do zeszytu, wprowadzenie zeszytu korespondencji z rodzicami.
- h) Wprowadzenie jednolitego i czytelnego systemu zasad i konsekwencji.
- i) Współpraca z rodzicami.

4.8 Dziecko z zaburzeniami lękowymi:

Ważne jest, aby właściwie różnicować lęki i obawy charakterystyczne dla prawidłowego rozwoju dziecka, od tych, które są nadmiernie nasilone.

Wskazówki do pracy z dzieckiem w szkole:

- a) normalizowanie reakcji lękowych u dzieci i pokazywanie adaptacyjnej funkcji lęku,
- b) stosowanie strategii przeciwnych unikaniu
- c) uczenie techniki rozwiązywania problemów,

4.8 Dziecko z autyzmem:

Uczniowi należy zapewnić:

a) stałość i przewidywalność (np. sporządzenie planów dnia w szkole, planu konkretnej lekcji czy zajęć na poziomie zrozumiałym dla dziecka, pomoc w orientacji w przestrzeni szkolnej: np.: oznaczenia pomieszczeń w sposób zrozumiały dla ucznia, uprzedzanie o zmianach np. o zastępstwie, skróceniu lekcji, przygotowanie dodatkowych zadań lub innego zajęcia w sytuacji, gdy autystyczny uczeń skończy pracę wcześniej niż jego koledzy z klasy;

b) komfort sensoryczny odpowiednie miejsce w klasie (np. z daleka od okna, w pierwszej ławce, tak by jak najłatwiej było mu skupić uwagę na nauczycielu), wydzielenie miejsca, w którym uczeń z autyzmem mógłby się zrelaksować i wyciszyć, jeśli zaistniałaby taka potrzeba;

c) wizualny kanał przekazu informacji np. przygotowywanie zdjęć, diagramów, wykresów, tabel, doświadczeń, które by jak najlepiej ilustrowały i porządkowały informacje zawarte w tekście podręcznikowym, wspieranie poleceń ustnych przedstawieniem ich w sposób wizualny/wzrokowy, zależnie od poziomu rozumienia ucznia np. poprzez zapisanie polecenia na kartce, pokazanie piktogramu, czy zdjęcia;

d) kontrolowany sposób mówienia zwracanie uwagi, czy polecenie kierowane do całej klasy zostało odebrane przez ucznia z autyzmem i jeśli to potrzebne skierowanie go również indywidualnie do niego, przekazywanie najistotniejszych informacji – „nie zalewać potokiem słów”, robienie przerw między zdaniami, tak by dziecko miało czas na przetworzenie informacji; po zadaniu pytania, polecenia danie czasu dziecku na zareagowanie, unikanie sarkazmu i aluzji, wyjaśnianie metafor, formułowanie poleceń wprost (unikanie pytania dziecko o zgodę, gdy tak naprawdę musi wykonać zadanie, czy polecenie), zadawanie pytań „zamkniętych” i z podanymi możliwościami do wyboru np.: zamiast: „Co chcesz teraz robić?” to: „Chcesz teraz czytać, czy pisać?”, uważanie na głośność mówienia, zwłaszcza przy dzieciach z nadwrażliwością słuchową;

e) wspieranie w samodzielnej pracy przedstawienie zadania w sposób jak najbardziej jasny dla dziecka, podzielenie go na mniejsze etapy, czasem zmniejszenie trudności zadania lub jego skrócenie, można również przedstawić dziecku lub zrobić razem z nim plan wykonania zadania, jasno określić, kiedy jest koniec zadania;

f) wzmacnianie motywacji w procesie uczenia się i poczucia własnej wartości:

wykorzystywanie zainteresowań dziecka i ulubionych form pracy w uczeniu go nowych umiejętności, opracowanie systemu nagród zwłaszcza przy zadaniach trudniejszych lub mało interesujących dla dziecka; oceny nie zawsze są motywujące dla dziecka z autyzmem, stwarzanie sytuacji, w których dziecko miałoby poczucie sukcesu, wykorzystanie specjalnych umiejętności dziecka i zainteresowań do podniesienia jego statusu w klasie, pozwolenie uczniowi na stosowanie własnych metod do rozwiązywania zadań (poproszenie go o ich pokazanie lub wytłumaczenie);

g) wspieranie ucznia w nawiązywaniu i utrzymywaniu relacji z rówieśnikami – uczeń z autyzmem może mieć duże trudności z rozpoczęciem rozmowy, z zawiązaniem przyjaźni, warto wesprzeć go w działaniach, jeśli wyraża chęć uczestniczenia w życiu klasy. Być może ważne będzie „poinstruowanie” pozostałych uczniów, jak mogą reagować na różne zachowania swojego autystycznego kolegi.

H) Wskazówki, jak sprawdzić wiedzę dziecka:

- przygotowywać sprawdzian dostosowany do konkretnego dziecka;
- brać pod uwagę funkcjonowanie dziecka, jego orientacyjne zdolności intelektualne, jego poziom i sposób komunikowania się, jego umiejętności koncentracji;
- pamiętać, co w danej sytuacji rzeczywiście sprawdzamy – czy umiejętność pisania sprawdzianu czy wiedzę;
- wykorzystywać formę testową, nie opisową;
- układać test z wykorzystaniem materiałów i treści wizualnych, obrazkowych;
- jeśli zaistnieje taka potrzeba zadawać dodatkowe pytania i/lub pytania pomocnicze;
- przygotować sprawdzian pisemny, nie ustny;
- przeznaczać na sprawdzian i ewaluację osoby z autyzmem dużo czasu;
- nie pospieszać dziecka;
- część umiejętności sprawdzać w innej sytuacji;
- być przychylny dziecku;

- nie wyręczać dziecka – to pozwoli rzetelnie ocenić jego zdolności;
- zastosować odpowiednią motywację i gratyfikację za wykonanie pracy.

Sposób postępowania z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi:

Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę nad osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie dzieci zgodnie z potrzebami danej sytuacji, zapewniają pomoc np. w przypadku konieczności ewakuacji.

Procedury dot. dziecka przewlekłe chorego opracowano na podstawie:

- Materiały zamieszczone na stronie ORE „One są wśród nas”
- synapsis.org.pl
- Poradnik Ministerstwa Edukacji Narodowej „Jak organizować edukację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi?”
- Stanowisko Ministerstwa Zdrowia z 4 maja 2010r. w sprawie możliwości podawania leków dzieciom przez nauczycieli w szkole i przedszkolu,
- Szkoła miesięcznik dyrektora Nr 5 (107) maj 2018 s. s.34, s.43(wzory dokumentów; Bezpieczeństwo w szkole- procedury i wdrażanie część II J. Niepokólczycka-Gac)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r.
- w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- Ustawa z 14 grudnia 2016r. Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2017 poz.59) – Art.10. ust.1, Art.68.ust.1)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,

Załącznik 1.

.....
(pieczęć szkoły)

.....
(miejscowość, data)

.....
Imię i nazwisko ucznia

.....
(data urodzenia)

Upoważnienie do podawania leku

Ja niżej podpisana/ podpisany, zamieszkała
..... zwracam się z uprzejmą prośbą o podawanie
mojej córce/ mojemu synowi przepisanego przez lekarza leku, zgodnie z poniżej
przedstawionym dawkowaniem. Rozumiem, że może on wywołać nieprzewidziane skutki
uboczne i ewentualne konsekwencje . które przyjmuję w pełni na swoją odpowiedzialność.
Lek należy podać drogą,
w dawce

Ja niżej podpisana/ podpisany zostałam/ zostałem
przeszkolona/ przeszkolony i wyrażam zgodę na podawanie leku uczennicy/ uczniowi,
zgodnie z posiadaną wiedzą oraz umiejętnościami.

.....
(podpisy rodziców)

.....
(podpis nauczyciela)